

men for Alle, som leve og røre sig i det danske Folk indenfor den evangelisk-lutheriske Grændse. Der er jo her ikke Tale om at give Præsterne Frihed, og jeg kan derfor ikke forstaae, hvorfor man her ved dette Lovforslag bringer Forhandlingen ind paa Spørgsmaalet om større Frihed for Præsterne. Præsterne vedblive at være bundne ved Egen og alle de kirkelige Forrifter, det er kun Menigheden, som faaer en noget større Frihed. Derfor mener jeg endnu, at den kongelige Stadsfæstelse er selvstændig overflødig; thi vi kunne være visse paa, at ingen Menighed paa 20 Familiefædre vil gjøre saadanne Offre som dem, her er Tale om, for at faae en Præst, som ikke skulde fortjene at være dens Præst, og i alt Fald har Kirken jo i sine Tilfynsmænd og i sine Domstole Midler til at kunne fjerne en saadan Mand fra det Embede, han ikke er værdig til. Den er overflødig, men den er tillige uberettiget, da den indfører Statsmagten i et Forhold, som burde være et reent Menigheds-, et reent kirkeligt Forhold. Derfor er det, at jeg ikke kan troe Andet, end at det Folkething, som hidtil bestandigt har stemt for ethvert Forslag, der gik i kirkelig Frihedsretning, ogsaa skulde gjøre det her, hvor det er et saa maadeholdent og bestebent, som det fra alle Sider er anerkjendt for at være, og derfor maa jeg endnu engang tilraade at stemme imod den kongelige Stadsfæstelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Skjøndt min Stemme desværre ikke er klarere idag, end den var igaar, finder jeg dog Anledning til ved det Foredrag, vi nys hørte, at gjøre et Par Bemærkninger, men jeg skal fatte mig saa kort som muligt. Den første Bemærkning er den, at jeg maa tilstaae, at det i høi Grad har forundret mig, at den ærede Taler kunde drage Analogier fra en Tid, som han dog neppe kunde ønske tilbage igjen. Denne Sammenligning mellem, hvad en Abelsmand efter Enevælbens Indførelse kunde gjøre, og hvad der er rigtigt og man maatte ønske, naar man tog Hensyn til Kirken, overraskede mig; den var mig et Beviis paa, hvorledes man, naar man vil forsøgte en Mening, ofte paaberaaber sig Grunde, som man ellers neppe vilde være fal-

den paa. Den Behandling, som Kirken og Kirkens Embedsmænd i Abelsvælbens Tid vare underkastede, var jo i mange Retninger af en saadan Art, at den vistnok staaer ligesaa langt og om muligt længere fra det, den ærede Taler tænker sig som det Rette end Nat fra Dag. Jeg skal iøvrigt ikke indlade mig videre paa det Foredrag, han holdt, og heller ikke føler jeg mig opfordret til at udtale mig i Anledning af de Foredrag, jeg har hørt, siden jeg igaar havde Ordet; det, som bragte mig til at begjære Ordet, var den ærede sidste Talers Indtringer om Indholdet af mine tidligere Udtalelser. Jeg har ikke beklaget mig, og det kunde aldrig falde mig ind at beklage mig over den Maade, hvorpaa mine Udtalelser i Udvalget ere gjengivne i Udvalgets Betænkning; men jeg beder tillige fastholdt, at hvad der her er anført, og hvad der er udtalt af mig under første Behandling, ikke maa og ikke bør betragtes som Noget, der er saaledes fastslaaet, at udenfor dette kunde Ministeren ikke gaae. Det er mig om at gjøre i denne Sag som i enhver Sag at staae selvstændig klart, og jeg ønsker altsaa ikke, at der i mine Udtalelser skal lægges Mere, end der kan og bør og efter min Mening skal lægges i dem, og naar jeg gjør opmærksom paa min Mening, inden der er skeet en Afstemning, antager jeg, at Thinget vil indrømme, at det er i god Tid. Jeg vil da sige, at jeg, inden jeg igaar udtalte mig om denne Børnholmer, om jeg saa maa kalde ham, som ikke jeg, men den ærede Taler først har ført ind her i Diskussionen, havde læst det Andragende, hvortil den ærede Taler sigtede, og jeg ønsker altsaa ikke ved hans Udtalelser idag Andet eller Mere lagt ind i den Erklæring, jeg gav igaar, end der i Virkeligheden ligger i den. Jeg veed ikke, om denne min Udtalelse endnu er kommen i Tidenden, men finder jeg den ikke correct gjengiven, skal jeg gjøre opmærksom derpaa; hvis ikke, staaer jeg ved den Erklæring, som deri findes med Hensyn til denne Mand.

Dernæst maa jeg i Anledning af det Foredrag, vi igaar hørte af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) bemærke, at jeg med megen Tilfredsstillelse hørte dette Foredrag, men der er navn-